

RAZMERE V PREMOGAR. STAVKI

Distriktne konference, ki so bile sklicane v Iowi, Indiani in Illinoisu upajo na uravnavo. — Nikakega popusta v Pittsburghu. — Šerif je uveljavil drastične omejitve piketiranja, in unijski voditelji so protestirali.

INDIANAPOLIS, Ind., 5. aprila. — Upanja na skorajšnje uravnavo v industriji mehkega premoga v mezdnem sporu, vsled katerega je izgubilo delo kakih 200.000 premogarjev, so bila oživiljena včeraj zvečer, ko so vprizorili tako premogariji kot lastniki premogovnikov gibanja za mir.

Konference med premogariji in delodajalci so odredili v različnih rovskih distriktih ter se domneva, da bodo imeli nekateri teh sestankov za posledico dogovore, da se nadaljuje z obratovanjem rovdov, dokler se bodo vršila pogajanja glede različne mezdne lestvice v centralnem kompetitivnem polju. Delodajalci površinskih rovdov v Indiani so se dogovorili, da se bodo sestali glede mezdne lestvice z zastopniki unije v četrtek v Terre Haute. Delodajalci v Illinoisu se bodo sestali z okrajnimi uradnimi uradniki United Mine Workers of St. Louis v petek. V Iowi je objavil governor Hammill, da je naprosil tako premogarije kot delodajalce, naj se sestanejo z industrijalno in poljedelsko komisijo v Iowi.

Danes je bilo opaziti, da se najbrž ne bo vršila konferenca ohijskih premogarjev in delodajalcev, ki je bila nameravana za četrtek v Columbus.

PITTSBURGH, Pa., 5. aprila. — Pikejske aktivnosti United Mine Workers so bile včeraj omejene od oblasti kot "varnostno" sredstvo, da se prepreči spore med nasprotujočimi si skupinami v pittsburskem rovskem konfliktu.

Povelje šerifa Brauna iz Allegheny okraja je dalo mirovnih uradnikom navodila, naj omeje unijske pikete na osem mož na mestih, kjer obstaja nevarnost izgredov. Ta korak je takoj vzbudil proteste unijskih voditeljev, ki so informirali šerife, da nikakega vzroka za tako povelje.

Nadaljne omejitve, katere je objavil šerif Braun, vključujejo povelje pomožnim šerifom, naj razbijejo vsa zborovanja na javnih cestah, če se zbere več kot trojica ljudi. Prepovedana so tudi zborovanja pol milje od vhoda v neunijski rov.

Filip Murray, podpredsednik unije, je obiskal šerifov urad, da vloži svoj protest proti povelju. Ugotovila iz kompanijskih in unijskih krogov si vedno nasprotujejo glede produkcije neunijskih rovdov.

FAIRMONT, W. Va., 5. aprila. — Van Bitner, mednarodni zastopnik unije v West Virginiji je izdal včeraj ugotovilo, v katerem je branil gubernerja Gore in državno policijo proti poskusu, da se ju omalovažuje, ker ravnata pravično z delavci v sedanjem premogarskem sporu.

Politika premogarskih delodajalcev, — je rekel Bitner, — je bila vedno, da diktirajo, kaj pomenja postava in red in kadar ohrani državna policija red ter noče nastopiti tako kot takozvani rovske stražniki, ne ugaja delodajalcem.

Premogarska organizacija bo izvedla to kampanjo na mogočen in odločen način ter se bo poslužila vseh legitimnih sredstev, da organizira vsak rovd v severni West Virginiji, a naše aktivnosti bodo vedno v postavnih mejah.

Detroiti trgovci in tek-movanje Forda.

DETROIT, Mich., 4. aprila. — Obupen boj za obstoj vodijo sedaj mali prodajalci v tem mestu proti Henry Fordu, ki je otvoril svoje prodajalne splošnoemu občinstvu. Izgube, katere so s tem trpeli prodajalci na drobno, se ceni na 500 tisoč dolarjev na teden. Pričela se je že vojna s cenami. V neki veliki prodajalni je bila cena pol funta čaja 45 centov, dočim je znatna prodajalca pri Fordu cena 39 centov. Tudi druge prodajalne so znižale ceno na 30 centov, nakar jo je Ford znižal na 37. Lastniki takozvanih se je izpustilo 200 galon gazolina.

Generalni štrajk naj bo prepovedan.

V angl. poslanski zbornici je bila predložena protistavkarska predloga, ki je takoj ob prvem čitanju vzbudila srd delavske stranke. — Generalna stavka naj bi postala nepostavna.

LONDON, Anglija, 5. aprila. — Besedilo vladne, že dolgo pričakovane predloge, da se amandira postavijo glede strokovnih unijskih delavskih stavk, ki je bilo včeraj zvečer predloženo v poslanski zbornici, kaže, da je odredba bolj stroga kot so pričakovali konservativni ali delavski člani parlamenta.

Delavska stranka je takoj objavila, da se bo borila proti predlogi. Izjavila je, da bi predloga vzbudila po deželi veliko kampanjo, ki bi prinesla delavski stranki sto novih sedežev pri novih volitvah.

Celo nekateri konservativni člani dvomijo o primernosti raznih določb.

Prva klavzula proglašuje za nepostavno vsako stavko, če ima še kak drugi namen razven tega, da se uravna gospodarske spore, ali če se hoče s stavko izvesti pritisk na vlado ali ustraševati občine.

Nikdo, ki bi se ne hotel udeležiti take stavke, bi ne smel biti izgnan iz unije ali kaznovan. Če bi bil izgnan, bi sodišča zahtevala odškodnino iz unijskega sklada.

Zdravstveno stanje romun. kralja.

Srce kralja je močno oslabiljeno in temperatura je poskočila, ko se mora bolnik boriti proti silnemu kašlju.

BUKAREŠTA, Romunska, 5. aprila. — Zdravstveno stanje kralja Ferdinanda je zelo kritično ter ne bo nobenega vzroka za presenečenje, če umre.

DUNAJ, Avstrija, 5. aprila. — Upanja in pričakovanja prijateljev kralja Ferdinanda, njegovih soročnikov in podanikov, da je zmagal monarh v svoji bitki s smrtjo, kljub influenci in pljučnici, so bila včeraj nenadno omajana, ko je postalo stanje kralja slabše in slabše.

Tekom noči je mučni kašelj ohranil bolnika čuječega ter povzročil mir, čeprav si je na junaški način prizadeval kontrolirati svoje mišice ter dobiti nekaj spanja. Privatna poročila iz Beograda javljajo, da je rak zopet aktiven in da je sree močno oslabiljeno. Celotna navzočnost njegove najbolj priljubljene hčerke Marije ni mogla več dati Ferdinandu moči, da se bori uspešno proti hladnemu opritemu smrti.

Medtem pa so romunski vodilni državniki, prejšnji ministr. predsednik Bratianu in sedanji. Ave-nescu, pripravili dežela za eventualnost, da bi bila smrt Ferdinanda signal za revolucionarne aktivnosti od strani, da bi bila smrt Ferdinanda signal za revolucionarne aktivnosti od strani vseh vrstnih protivladnih voditeljev. Že več dni se je razpravljalo v časopisu o možni diktaturi Ave-resca. Če celo konservativni bel-grajski list kot "Vreme" razpravlja o ideji diktature ter svari, da bi najbrž revolucija ali državljanska vojna sledila takemu koraku.

Vsaki dan se je ponavljalo poro-

Zakonski mož ubil ženo ter jo nato oropal.

Mož je priznal, da je ubil ženo radi denarja. — Domov je prišel na prošnjo policije ter priznal nato svoje dejanje.

Edvard De Mars, jeklar po poklicu, je priznal včeraj malo pred polnočjo po zaslišanju, ki je trajalo več kot deset ur, na policijski postaji na 68. zapadni cesti v New Yorku, da je umoril svojo ženo Heleno, staro 60 let.

De Mars je povedal kapitanu Duannu, da je trikrat udaril svojo ženo po glavi s kladivom. Rekel je, da je nato zapustil hišo ter odšel na severozidni vogal 71. ceste in West End Ave., kjer je vrzel kladivo v posodo za pepel.

Mrs. De Mars so našli ležečo preko postelje, z zdrobljeno glavo. Njene nogavice, kamor je spravljala denar, kolektan od gostačev, so bile prerezane. Sicer pa ni bilo opaziti nobenih sledov borbe.

Dvajset gostačev je živelo v hiši, in Mrs. De Mars in njen mož sta imela dve sobi v ozadju pritličja. V sprednji sobi v pritličju je stanovala Miss Violet Cholot.

Včeraj popoldne ob eni se je vrnila Miss Cholot po tri ali štiri-dnevni odsotnosti ter našla truplo Mrs. De Mars. Pohitela je na cesto ter obvestila nekega policista. Ambulančni zdravnik je izjavil, da mora biti ženska mrtva kakih šest ur. Pozneje je ugotovil dr. Charles Norris, glavni zdravniški preglednik, da je bila ženska mrtva tri ure.

Kmalu potem, ko je dospel policist, je pozvonil telefon, kateremu se je odzvala Miss Cholot. Telefoniral je De Mars. Policist je vzel slušalko: — Vaša žena je resno bolna, — je rekel. — Kje pa ste?

De Mars je odgovoril, da je v dolgem delu mesta in policist mu je rekel, naj se vrne takoj domov. Dospel je dvajset minut pozneje.

De Mars, ki je izvanredno močan, je pripovedoval policiji o svojem življenju z ženo. Vzel jo je pred dvajsetimi leti v Morristown, Pa., kjer je živila pod imenom Helen Conroy, čeprav je bila vdova nekega Kramerja. De Mars je bil železničar, a je delal le malo izza časa, ko je vzela njegova žena pred desetimi leti v najem neko hišo ter imela gostače.

Smrtne kazni za šest uradnikov v Rusiji.

MOSKVA, Rusija, 5. aprila. — Trije visoki uradniki nemškega podjetja Mologoloss, kojega predsednik je prejšnji nemški kancler Wirth, so bili včeraj obsojeni na smrt. Spoznani so bili krivi, da so delili in sprejemali podkupovanja. Trinajst nadaljnjih upravnih uradnikov iste družbe je bilo obsojenih na temelju istih obdolžb na zaporne kazni.

Proces je bil posledica resnih finančnih in drugih težkoč, s katerimi se je morala družba boriti v zadnjih dveh letih.

Banditi odnesli \$25.000.

SUPERIOR, Mich., 5. aprila. — Dva maskirana bandita sta napadla včeraj popoldne tukajšnjo Farmers State banke ter jo oropala za skoro \$25.000.

Čila o koncentracijah čet v različnih romunskih mestih. To pa je absolutno napačno, soglasno z oficijelnim komunističnim, ki nosi podpis ministrskega predsednika. Komuniste dostavlja, da niso take koncentracije potrebne, ker zaupa romunski narod svojim voditeljem.

Ford je zaprl svoje grocerije.

Fordove prodajalne za živila so bile zaprte vsled protesta trgovcev, kojih obstoj je bil ogrožen.

DETROIT, Mich., 5. aprila. — Na zborovanju, katero je sklicala zveza prodajalcev na drobno v hotelu Stadler, da protestira, ker je otvoril Henry Ford svoje postaje, kjer prodaja vsakovrstna živila za izvanredno nizke cene svojim tisočerm uslužbencem, je vladalo včeraj veliko veselje. Vstopil je namreč G. Staples, vrhovni vodja Fordovih grocerij, se predstavil ter izjavil, da bodo Fordove prodajalne zaprte za splošno občinstvo in da bodo dostopne od sedaj naprej le Fordovim uslužbencem. Nastal je tak kraval, da bi človek mislil, da se nahaja na kaki narodni konvenciji, na kateri bi se nominiralo za predsednika kandidata kakega sina države.

Ko se je kraval polegel, je rekel Staples, da se je Ford odločil za ta korak, ker ne morejo njegove postaje premagati navala.

Stroji z unijskim labelom.

CHICAGO, Ill., 4. aprila. — Od organiziranih delavcev izdelani stroji bodo nosili od sedaj naprej label menarodne zveze masinistov, kot je objavil okrajni svet masinistov. Unijski label obstaja iz majhne kovinaste plošče, pritrjene na stroj ali pa iz papirja, prilepljenega na stroj.

Caroll mora nastopiti kazen.

Gledališki podjetnik Earl Carroll, ki je bil radi krive prispege obsojen na leto in dan ječe, bo v ponedeljek nastopil potovanje v Atlanta jetnišnici. Prošnja za odgoditev je bila zavrnjena.

Šestnajstletni obtožen dvojnega umora.

JEFFERSON, Ohio, 5. aprila. — Sestavljena je bila porota za proces proti šestnajstletnemu farm-skemu dečku Floydju Hewittu. Fant je obtožen, da je dne 15. februarja umoril sedem in dvajset let staro Mrs. Cecilijo Brown in njenega pet let starega sina.

Šest vstašev usmrčenih.

MEXICO CITY, Mehika, 5. apr. — Včeraj ustreljeni so bili: brata Salvadore, Ekeekijel Huerta, Anaciete Gonzales, Flores, Ramon in Jorge Vergas in Luiz Padilla v Guadalajaras.

Brta Huerta sta bila spoznana krivi, da sta izdelovala municijo za revolucionarje.

VEDNO NEVARNEJŠI POLOŽAJ NA KITAJSKEM

Ameriški mornarji so streljali na kitajske delavce. Kanton namerava demonstracijo zmage vspricho zavojevanja Nankinga in Šanghaja. — Delavski organ, The Daily Herald v Londonu izjavlja, da pripravlja Anglija vojno.

LONDON, Anglija, 5. aprila. — Daily Herald, organ delavske stranke je včeraj sporočil, da se pripravlja Anglija na vojno proti Kitajski.

Angleški delavski organ opozarja na trajno koncentriranje angleških mornariških in kopnih sil na Kitajskem.

Angleška ojačenja, obsegajoča kakih 5000 mož, bodo tvorila jedro obrambnih čet, kot se je zaznalo včeraj.

Zunanji minister Austen Chamberlain je izjavil včeraj v poslanski zbornici, da so tujcem sovražno razpoloženje na Kitajskem brez dvoma podpirali in netili iz Moskve.

Priznal pa je, da ne more predložiti nikakih dokazov, da so bili dogodki v Nankingu in drugod po Kitajskem povzročeni od kakih sovjetskih agentur.

Angleški zunanji minister je dostavil, da ne smatra zaželjivo, da bi se vprizorilo kako nadaljno akcijo na zadnjo protestno noto, naslovljeno na sovjetsko vlado glede protiangelskih aktivnosti sovjetov in glede odgovora sovjetske vlade.

V teku dveh ali treh dni se bodo nastanile šanghajske čete inozemskih sil izven meja mednarodne naselbine, kot poroča šanghajski poročevalec Daily News.

Angleške čete so baje že dobile potrebna navodila. Nova črta inozemskih sil bo najbrž tudi vključevala kitajski Chapel okraj, kot se splošno domneva. 75 odstotkov prostovoljcev je že dobilo povelje, naj se pripravijo na obrambo v torek zjutraj, a podrobnosti glede tega se je zadržalo.

S prihodom nadaljnjih angleških ojačenj bodo imele veslele koncentriranih v Šanghaju kakih 40.000 sil.

Anglija, Japonska in Združene države ne bodo vložile nikake skupne protestne note radi dogodkov v Nankingu pri nacijskonalistični vladi, kot se je sporočilo včeraj zvečer iz zanesljivega vira. Vsaka treh sil bo sestavila svojo lastno protestno noto, ki pa bodo v številnih točkah slične med seboj.

Te tri velike sile se niso mogle zediniti glede skupnega ravnanja. Posebno Japonska je energično oponirala proti ultimatu, ki bi bil naslovljen na kantonsko vlado. To stališče, kot se domneva tukaj, so baje delile tudi Združene države in Japonska ter Združene države so baje tudi nasprotovale sankcijam.

Smrt starega kapitana.

FREDERICTON, N. B., 5. apr. — V starosti 83 let je včeraj umrl tukaj kapitan John Bartlett. On je vprizoril s Pearyjem prvo vožnjo proti severnemu tečaju in je bil prvi, ki je uporabil parnik pri lovu na morske kite.

Milica ne bo pozvana.

CHICAGO, Ill., 5. aprila. — Včeraj je bilo sklenjeno, da ne bo pozvana milica tekom županiških volitev, da bi patrolirala po vodilnih mestih. Oblasti so bile mnenja, da je to nepotrebno.

Seznam.

To je seznam, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali tirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno če, ako boste vpoštevali svojo korigrist in našo zanesljivo ter točno potrebo.

Dinarji	Lire
Din. 500 \$ 9.40	Lir. 100 \$ 5.40
Din. 1.000 \$ 18.50	Lir. 200 \$ 10.50
Din. 2.500 \$ 46.25	Lir. 300 \$ 15.45
Din. 5.000 \$ 92.00	Lir. 500 \$ 25.25
Din. 10.000 \$ 182.00	Lir. 1000 \$ 49.50

Za pošiljatelj, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poselen znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manj znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300, po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

So celo leto: volja hit na Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za četrt leta \$1.50
Za New York so celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo so celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznike.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PO DESETIH LETIH

Danes pred desetimi leti so se tudi Združene države vmešale v svetovno vojno.

Primeroma je, da nekoliko precenimo uspehe in pregledamo posledice onega pomembnega trenutka.

V svetovni vojni je izgubilo življenje 50,510 Amerikancev. 193,663 jih je bilo ranjenih. Vojni dolg je znašal dne 1. januarja 1927 devetnajststisoč tristo milijonov dolarjev.

Ko je bil Woodrow Wilson vdrugeč inavguriran, je rekel: "Narodno oboroževanje je treba omejiti. Potrebujemo le toliko vojakov, da bodo zamogli vzdržati mir v deželi."

Izza onega časa pa do današnjega dne se je povečala ameriška armada za 95,000 rezervnih častnikov. Lansko leto se je prostovoljno vezbalo 610,000 mož. In sam predsednik Coolidge je rekel: "Armada in mornarica nista bili v mirnem času še nikdar tako veliki in uspešni kot sta sedaj."

Woodrow Wilson je rekel dne 2. aprila 1917: "Namen je vsiliti svetu principe miru in pravičnosti ter odpraviti sebično in avtokratično samodržstvo."

Demokracija zadobiva v Ameriki čedalje bolj značaj in svojstvo pastorka. Despotične vlade so na Portugalskem, v Italiji, na Španskem, v Rusiji, Madžarski, Litvinski, Poljski, Romunski, Albanijski, Bolgarski in na Turškem.

Amerika se je ob svojem vstopu v vojno zavzela za prostost morja v miru in v vojni.

Dandanes ni nobene prostosti. Mednarodne postave krši vsaka država kot se ji poljubi.

Ko je sestavil Woodrow Wilson svojih znamenitih štirinajst točk, je odločno zahteval odpravo vseh gospodarskih ovir ter ustanovitve enakega trgovskega razmerja med vsemi narodi, ki streme po miru.

Danes so pa vsepovsod višje in uspešnejše carine, posebno pa med Francijo in Združenimi državami. Danes izjavljajo svetovni finančniki, da so carinske zapreke največja ovira gospodarskega ozdravljenja Evrope.

In Woodrow Wilson je obljubil, da bo treba uravnati vsa vprašanja glede Rusije, zagotoviti ji sodelovanje z ostalimi narodi sveta ter ji jamčiti neodvisen in neoviran politični razvoj.

Združene države še do danes niso priznale sovjetske Rusije. Amerikanci so se borili proti Rusom od leta 1918 do leta 1920 brez posebnega kongresnega dovoljenja. Amerikanci so z denarjem podpirali beloruske armade, kojih namen je bil strmoglavit boljševike.

"Stvoriti je treba splošno zvezo narodov," je rekel Woodrow Wilson v svojih štirinajstih točkah.

Taka zveza je bila stvorjena, toda kontrolirajo jo zmagaletci ter je v vseh ozirih v področju versailske mirovne pogodbe.

Ko je bil Woodrow Wilson meseca aprila leta 1919 v Parizu, je v nekem svojem govoru rekel sledeče: "Ustvariti je treba mir na jasnih principih, ki bodo vzpostavili nov red pravice in pravičnosti."

Danes vsak pameten in razsoden človek ve, da v vsej zgodovini diplomacije ni nobene pogodbe, ki bi bila bolj zločinska kot je Versaillska.

Dne 2. aprila leta 1917 je rekel Woodrow Wilson: "Namen našega vstopa v vojno je priboriti pravo malim narodom, da bodo smeli sami odločevati o svoji usodi."

In danes!! Haitsko točje je podjarmljeno; Združene države ogrožajo Mehiko; v Nicaragvi gospodarijo ameriški mornariški vojaki; Panama je igračka v rokah washingtonske diplomacije; San Domingo, Honduras itd. so orodje ameriških bankorjev; vesile stražijo Šanghaj; Francija bije Sirce in Maročane; Francozi gospodarijo na Nemškem, Nemci na Poljskem, Mussolini ima v svojih krempljih pol milijona Slovencev itd., itd., itd.

To je prokleto žalostna bilanca...

Jugoslavija irredenta.

Predvojaško vezbanje v Postojni

Glasi fašistične stranke "Il Popolo di Trieste" poročila z največjim veseljem, da so se Slovenci v Postojni in okolici odzvali va-bitu predvojaškemu vezbanju v imponantnem številu. Mladi fantje obiskujejo vojaške vaje redno in poveljnik je ponosen na nje. V veliko zadoščene je Italijanom, ko vidijo slovenske vojaške priprav-nike, kako se strumno vedejo in tvorijo krasno četo. Fantiči so na-pravili te dni daljšo ponočno vajo z vzorno disciplino in velikim en-tuziazmom. "Popole" hvali dan-es Slovence, ni dolgo tega še, ko je pisal o Slovencih, da so ostud-ni svinski pastirji in idijotje, ki delajo Italiji sramoto. Ob prvi pri-liki bo ponovil svoje sramotenje Slovencev.

Idrijske čipke.

Včasih so idrijske čipkarice ve-liko zaslužile, sedaj "nakleklja" na dan Idrijska čipka komaj za 5 lir. Zavod za pospeševanje male obrti bi se moral pobrigrati z pov-zdigo izdelovanja in prodajanja idrijskih čipk. Svoj čas so šle idrijs-ke čipke na Dunaj, v Berlin, Pa-riz, London in New York. V novih razmerah trpi izdelovanje in pro-dajanje čipk. Trgovci znajo naku-piti blago po nizki ceni, razpeča-je pa čipke silo drago. Še so zna-ne in na dobrem glasu, izvažajo se tudi v južno Ameriko, ali stva-ri stojijo tako, da je preveč izko-riščanja čipkarskega dela, prema-lo je zaslužka, zato pa tudi ni pra-vega zanimanja v izpopolnjevanju in napredovanju čipkarstva. Ome-njeni zavod je poklican urediti čipkarska vprašanje v korist idrijs-kih delavk pa po izdelek boljši, ko bo zaslužek večji. Ako pa se bodo čipkarice prepuščale še na-je brezvestnim spekulantom, se v kratkem času idrijsko čipkarstvo celo popolnoma zatre, kar bi bilo Idriji v strašno gorje.

Slovenci v francoskih premogokopih.

V Merlebaeu v Franciji dela mnogo Slovencev iz Julijske Kra-jine. Delo v premogokopih je tr-de, zasluži pa se na dan 17 fran-kov, vsak delavec dobi 8 frankov draginske doklade, in 40 odst. po-viška, tako da pride vsaka skupaj na dan okoli 33 frankov. Poročeni dobivajo 2 franka do-klade za vsakega družinskega čla-na pod 14. letom. Delavci na akord zaslužijo več. To zveni precej ugodno. Toda po-javlja se še brezposelnost in mar-sikak izseljenec se bo moral s ča-som vrniti domov, najbrže v bedi.

Slovenski fantje za Libijo.

Več kraških milicnikov je odšlo v Šanghaj, da se bodo tam borili za bodočnost italijanske veličine. Koncem tozadavnega poročila je stalo vprašanje, kam popeljejo prihodnji slovenske fante? Odgo-vor podajamo že danes in se glasi: v Libijo! Reška "La Vedetta" na-važa Mussolinijev ukaz za prasto-voljni nabor v libijske legije in dostavlja, da mu mora slediti fa-šistični odziv.

Služba v libijskih legijah velja za pravo vojaško službo z mnogo večjimi dnevniciami. Na Reki se pri-glašajo za vstop v omenjene le-gije pri legiji "Carnaro", v Trstu pa se bodo prijavi pri legiji sv. Justa. Najbrže je določeno, kolj-ša.

ko jih mora dati Julijska Krajina, in temu primeroma bo število "pro-stovoljcev" za Libijo, katere po-iščejo v prvi vrsti med drugorod-ici, da bodo vršili trdo pričetno de-lo v koloniji. Več slovenskih red-nih vojakov že služi v Libiji.

V tolminskih gorah

tarejo ljudi raznovrstne skrb. Ži-vljenje je vedno težje, davščine ne-znesne, z gospodarstvom ne more-jó nikamer naprej. Malodušnost se polašča gorjanov in misel na re-šitev iz sedanjega položaja jih vohi d k sklepu na izselitev. Okoli 50 fantov in mož se pripravlja na od-hod z rodne grude po svetu s tre-buhom za kruhom. Ko odidejo ti, pojdejo za njimi drugi. Nasveti, da naj ostanejo doma, vztrajajo, delajo in čakajo boljše čase ne zaležejo nič, ker vidijo na mestih, katoča bi morala skrbeti za pov-zdigo gospodarstva in za za-lužek ljudstva, neprijazne obzre in čes-tokrat čujejo iz ust oblastnikov trpke besede: komur ni tu prav-naj gre drugam! Misl na izselje-vanje gre od vasi do vasi po vsej deželi in kakor se kaže, bo kmalu v inozemstvu ogromno število pri-morskih Slovencev.

O Istri

je napisal v fašističnem glasilu "Il Popolo di Trieste" signor Frances-co Venturini dva članka. Dolgega razmotrivanja kratak smisel je ta, da treba nemudoma odstraniti še vse ostale slovanske duhovnike in učitelje, potem se morajo zatre-ti vsi slovanski listi in med drugo-rode se inajo nemudoma pov-sodi otvoriti otroški azili, da bo-do otroci razumeli italijanskega u-čitelja, ke stopijo v ljudsko šolo. Članek priporoča še raznorodne italijanske organizacije... nato pa se zgodi čudo, da bo istrska po-krajina v kratkem čisto italijan-ska. V resnici se mu zdi, da se bli-ža z velikim korakom čas, ko bo vsa Istra govorila plemeniti je-zik Danteja in Mussolinija... to-da denarja ni za propagando!

Sredi drugega članka Venturi-ni išče lre za raznovrstna društva in organizacije, pa lir ni in jih tu-di najbrže ne bo. Tako bo težko "očistiti deželo od žlindre žalos-ne preteklosti in nesrečni Italia-ni bodo morali še dolgo časa žive-ti skupno "z ljudmi polbarbarske mentlitete". Ubogi Italijani! Če-mu pa so pravzaprav pridrli med slovanske Istrane?

Pobratenje med Italijani in Slo-venci na Goriškem

bo v kratkem popolno. Tako čita-mo v "Piccolu", ki vse ve in vča-sih dela čudeže. "Goriška pokra-jina ima vsa sredstva, da bo mogla prosperovati in napredovati: gos-podarske dobrine, katere treba izko-ristiti, dobrosrčnost in delavnost prebivalstva, inteligenco in spo-sabnost vodilnih razredov, živ pa-trijotizem in odkrito fašistično vernost". Okoliškim Slovincem, ki pridejo pod goriško občino, se morajo dati šole, kakor so v me-stu, in pomagati se jim mora z vsemi kulturnimi sredstvi, s pro-metom in zvezami... Dobrosrč-nost in delavnost slovenskega pre-bivalstva je znana, občutili pa so Slovenci doslej že v polni meri tu-di "inteligenco" in sposobnost ita-lijskih vodilnih razredov". Ako slednji ne mislijo kreniti na lepša-pota in seči po boljših sredstvih, bo možnost pobratenja vedno slab-ša.

Novice iz Jugoslavije

Zenimiva sodna obravnava.

Državno odvetništvo v Zagrebu je svojedobno obtožilo natakarka Rudolfa Šturma, rodno iz Ljub-ljane, ker je dne 24. maja 1924, stoječ pred vhodom v kavarno "Corso", ko je ravno korakalo mi-mo vojaštvo z generali, glasno pri-pomnil: "Lauter Generale — zum Schweinefüttern!" Dvakrat je bila obravnava že preložena, ker ni prišel k zaslišanju edina prič-a dr. Novosel. Te dni se je obravna-va končno dovršila. Obtoženec Šturma je priznal, da se je podob-no izrazil, da pa ni imel namena ponižati jug. vojske in njenih ge-neralov. On da je bil sam dobro-voljec ter da je nacionalističnega mišljenja.

Skliceval se je tudi na nekatere časopise, ki so pisali, da imamo preveč generalov. Rudolf Šturm je bil obsojen na tri mesece zapo-ra, pogoje na pet let. Zastopnik vojske si je pridržal tridnevni rok za razmišljanje, docim se je državni pravdnik z razsodbo za-dovoljil.

Starec ubil lastnega sina.

V hercegovinskem selu Radišici se je lansko jesen 70 letni starec Vid Jevanović vdrugeč ubil. Že-na ga je nagovarjala naj ubije si-na iz prvega zakona, ki jej ni bil po godu. Nedavno je starec v re-snici ugodil želi svoje žene ter sina v spanju s kladivom ubil. Nečlo-veški oče in njegova žena sta bila izročena sodišču.

Zagonetni mrtvec na sušaški obali.

Kakor javljajo iz Sušaka, so na-šli pod Pečinami pri velikem skla-dišču dva, dva metra od morske obale med kamenjem se razpada-joče človeško truplo. Podgane so truple že tako objedle, da se ne da več dognati, jeli možkega ali že-nskega spola. Policijska komisija je skušala ugotoviti identiteto, kar pa se ji ni posrečilo.

Samomor bančnega ravatelja.

Direktor "Hrvatske banke" v Livnu, Josip Gjogjić je pred dne-vi odšel od doma ter se ni vrnil. Njegova rodbina je obvestila žan-darmerijo, ki je po večdnemnem izsledovanju s pomočjo seljakov našla Gjogjićevo truplo v reki Stu-di. Na desnem senen so našli rano povzročeno od krogle iz revolverja. Vzrok samomora ni znan.

Skrivnostna brošura o macedon-skem vprašanju.

V poslednjih dneh se je v Sara-jevu pojavila skrivnostna brošu-ra na 448 straneh pod naslovom "Macedonsko pitanje", na kateri ni označeno niti kdo jo je tiskal, niti kdo jo je izdal. Brošuri sta prilo-ženi dve karti, iz katerih je razvi-ten teritorij, na katerega aspi-ri-ra macedonski komit. Policija vodi preiskavo o skrivnostni brošuri.

Skok s "skale smrti".

Kakor poročajo iz Sarajeva, je v samomirilu namenu skočil s "skale smrti" inženirski narednik Gustav Vrhovnik. Skočil je v glo-bok prepad ter se težko poškodo-val. Dvomijo, da-li ostane pri živ-

ljenju. Vrhovnik si je že lansko le-to pognal kroglo v prsa, vendar poškodba ni bila smrtna.

Avtomobilska nesreča v Zagrebu.

V Zagrebu se je pripetila težka avtomobil-ka nesreča, ki je zahteva-la človeško žrtev. Tamkajšnji me-sar in posestnik Mijo Patačić je z lastnim avtomobilom obiskal razne zagrebske gostilne ter se v družbi svojega znanca Rudolfa Bleicherja pozno zvečer vračal do-mov. Vozil je s hitrostjo 85 km na uro. Sofiral je sam. Na Medveč-čaku je s tako silo zavozil v drog-električne napeljave, da se je av-tomobil razbil, Patačić pa je oble-žal na mestu mrtve. Bleicher je bil le naznatno poškodovan.

Obsodba denuncijantov iz Beške.

Te dni je bila razglašena v Srem-ski Mitrovici razsodba proti obto-ženim denuncijantom, ki so leta 1914 ovadili več prebivalcev Beške avstro-ogrskim oblastim, češ, da so podpirali srbsko vojsko, ko je prekorajila Savo in vpadla v Srem. Ustreljenih je bilo večje šte-vilo ovadenih Srbov, četudi se je pozneje dognalo, da so bile ova-de neutemeljene. Ovaduh so bili nemški naseljenici. Obsojeni so bi-li: Roza Grünberger ter Peter in Jakob Nenemacher vsak na 8 let ječe, zakonec Jurij in Marija Ewinger pa vsak na tri leta ječe. Ostali obtoženci so bili od obtož-be oproščeni.

Ameriški gostje v Splitu.

Komandant II. obalne komande v Splitu je priredil ameriškemu admiralu Burdage in ameriškemu poslaniku v Beogradu svečan di-ner v hotelu "Bellevue". Kapitan bojnega broda obalni komandant Stanković je nazdravil velikemu ameriškemu narodu, ki se je v tej-ki vojni doli prostovoljno posta-vil na našo stran, za kar smo mu dolžni večno zahvalo. Napil je predsedniku Združenih držav.

Odgovoril mu je v hrv. jeziku ameriški poslanik v Beogradu Prince, ki je naglašal simpatije le-pi jug. kraljevini ter napil kralju Aleksandru in napredku Jugosla-vije.

Dopis.

Conemaugh, Pa.

Novic v naši naselbini je vedno dovolj, v javnosti pa le redko kdaj čitam kaj novega. Pred dobrim mesecem se je poročil dobro zna-ni rojak B. K. in se poslovil iz na-še naselbine. Podal se je v Hoo-versville, Pa., ker je tam stano-vala njegova boljša polovica. Če-stitame!

Dne 3. aprila smo pa obhajali ženitovanjsko slavnost rojaka Fr. Dremelj. On je star nekaj čez 24 let, nevesta pa 23 let. Na ženi-tovanjsko slavnost smo bili povab-ljeni samo ožji sorodniki in prija-telji ter smo se dobro zabavali do ranega jutra. Mlademu paru želi-mo obilo sreče in blagoslova v no-vem stanu in da bi ju gospa štor-ka mnogokrat obiskala.

Poročevalec.

Peter Zgaga

Iz Romunske prihajajo vznemir-ljiva poročila o bolezni kralja Fer-dinanda. Možak je zopet zbolel, o-ziroma se mu je zdravstveno sta-nje znatno poslabšalo.

V slučaju kake katastrofe bi ne bila njegova žena Marija upravi-čena do romunskega prestola. Vla-dar bi bil petletni princ Mihael, vnuk kralja Ferdinanda. Prestolo-naslednik Karol ga je polomil, ker je preveč javno škakal čez plot. Zastranega tudi on ne pride vpo-štev.

Ubogi romunski narod, ki je ta-ko nezrel, da bo moral imeti za gospodarja petletnega fanta.

Predsednik neke tovarne je re-kel, da bi ženske ne smele štediti s slumniki.

Za vsako obleko bi morale imeti primeren slanik. To je lepo in priporočljivo, če ima zakonski mož za vsak slanik primerno svoto denarja.

"Govorica je poceni", pravi ne-ki pogovor.

To je pa le v gotovem oziru res-nično.

Vse, kar so govorili kongresniki v zadnjem zasedanju, je bilo tre-ba natiskati.

Tiskanje govorov je veljalo 240 tisoč dolarjev. Govori so bili sko-ro brez pomena, ker ni bila spre-jeta nobena važnejša predloga. Ko-liko dobrega bi se dalo napraviti s tem denarjem.

Rojak je tako modroval: — Od vseh pijack pijem najrajši dober francoski konjak. Toda reči mor-am, pijem ga samo ob najbolj sve-čanih prilikah.

— Kdaj pa je kaka taka sveča-na prilika?

— Taka svečana prilika je ta-krat, kadar dober francoski ko-njak dobim.

Živela je ženska, bila je mlada in lepa ko greh. Vsi moški so se podili za njo, toda za ženo je ni hotel nihče vzeti.

Na tihem so lazili za njo, borili so se za njeno naklonjenost, a go-vorica ni nikdar nanesla na po-roko.

Včasih je bila žalostna in jezna, da bi se najrajši razgrizla. Zvečer, predno je legla, je stala pred ogle-dalom ter ogledovala svojo an-gelsko lepoto.

In pri tem je ježno sikala sko-zil zobe: — Vrag naj vzame ves svet. Vsi pravijo, da sem lepa ko angelj, pa me kljub temu noče no-ben ludič za ženo...

V Chicagu je bil izvoljen z ve-liko večino za župana William Hale Thompson.

Njegov demokratični nasprotnik William Dever je propadel.

O Thompsonu se ne more reči, da je bogve kako velika luč in kak posoben značaj.

Baš nasprotno — še celo velik demagog je.

Izvoljen je bil zastranega, ker je vodil kampanjo proti vmešava-nju v nikarasko, mehiško in kitaj-ske zadeve; ker je odločno in pri vsaki priliki nasprotoval prohibi-ciji; ker je odločno nastopil proti prisilni vojaški službi.

Ta tri dejstva so zavedni čikaški volilci vpoštevali ter izvolili Thompsona za župana.

Iz nekega poročila je razvidno, da je v Združenih državah dvesto sedem oseb, ki zaslužijo več kot pa en milijon dolarjev na leto.

Leta 1920 je bilo v Združenih državah samo trinideset takih oseb.

Toda pomisliti je treba, da leta 1920 še ni bilo osemnajstega amandmanta, ki donosa nekaterim ogromne dobičke.

V Springfieldu, Ohio, so izsle-dili žensko, ki ima najmanjša u-šesa.

To ni nič posebnega. Na svetu je vsepolno takih žensk, ki sploh ni-majo nikakih ušes. Človek taki ženski pripoveduje in pripovedu-je, pa ga nič ne sliši.

Velika noč in piruhi.

Stara navada — železna srajca pravi domač pregovor. Silno stara navada tukajšnjih rojakov je razveseliti svojece v domovini z velikonočnim darilom. Tako stara je ta na-vada, da se pričakuje v starem kraju z goto-vostjo piruhov iz daljne Amerike.

Tudi mi se bomo držali naše stare navade in gledali, da prejmejo naslovniki v starem kraju namenjena jim darila pravočasno. Zato se obrnite za veliko-nočna nakazila v dinarjih, lirah in v dolarjih na priznan do-mač denarni zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

SPOMINI FRANCOSKEGA VOJNEGA DETEKTIVA

Po "Narodnem Dnevniku".
CH. LUCIETO

MATI HARI NA DELU

Da izvrši misijo, ki ji je bila poverjena, je morala vstopiti v zelo ozek krog, do katerega smo mi imeli dostop potem naših agentov.

Marsikateri teh agentov so nam bili sumljivi, kajti poročila, ki so nam jih pošiljali, so vsebovala laži, ki so bile zelo debele, če že niso bila izmišljena od začetka do konca.

Eten izmed teh je bil celo dvojen agent, to se pravi, da je obenem delal za Francijo in za Nemčijo, da si poveča svoje dohodke.

Teh agentov je bilo šest. Mi smo Mata-Hari povedali njih imena ter ji rekli, naj stopi z njimi v zvezo. Nismo ji pa povedali imena drugih agentov, ki so nam dajali vedno pravilna poročila in na katere smo računali.

Kmalu se je dogodilo sledeče: onih prvih pet agentov, to so tisti, ki so nam pošiljali napadena poročila, Nemce prav nič niso vznemirjali, pač pa so ustrelili sestega, ki je bil dvojni agent.

Mata-Hari nam je s tem podala dva važna dokaza:

1. Pet agentov, ki so jih Nemci pustili pri miru, je bilo vsekakor v nemški službi.

2. Da so Nemci ustrelili šestega agenta, ki je bil dvojni agent, je dokazovalo, da so ga smatrali za izdajalec. Ker pa nam je ta agent dajal sama napadena poročila, in torej ta Nemci niso mogli škoditi, je bilo jasno, da je agent najbrž delal z aneko tretjo državo, ki ni bila ne Francija, ne Nemčija, in da je tej pošiljal točna poročila.

Ta država ni mogla biti druge kakor Anglija. Kmalu smo bili o tem prepričani, kajti angleški "Intelligence Service" nam je nekaj dni pozneje javil, da je nekak nemška špijanka po imenu Mata-Hari, "odlagala" enega angleških stalnih agentov v Belgiji.

To pot smo vendar dobili en dokaz zoper Mata-Hari. Ker pa ga nismo smatrali za zaletnega, smo sklenili, da si preskrbimo še drugih.

Če dolga časa nam je bilo znano število nemških agentov v Španiji. Vsa njih korespondenca z Berlina je hodila skozi naše roke.

Kaj če bi poslali Mata-Hari v Španijo? Morda bi napravila kakšno neprevidnost, ki bi tvorila nepoisten dokaz za njeno delovanje?

Najboljše zdravilo za bona jetra in mehur.

Ako se vaha glavni Nuga-Tone graditelj života za nekaj časa, se takoj opazi jačanje in boljšanje živcev, mišic in živčnih organov vsega života. To zdravilo in izboljšanje nevroznosti, daje novo moč in življenje obistini, je zdravilo, ki deluje v drugem važnem organu. Naustavi tudi bolečine živcev in mišic, revmatizma, triglja, odžene glavobol, omotico in druge enake bolečine.

V zadnjih 35 letih je milijone ljudi dobilo pomoč in čudovito boljšanje zdravlja v Nuga-Tone. To je zelo dobro za slabo prebavo, naprtnico, grlo, slasi do jedi, bolna jetra, zgubo teže in spanca, oslabele, utrujenost, slabih živcev, važnih živčnih organov in za splošno onemoglost. Nuga-Tone se prodaja v vseh lekarnah in vas mora popolnoma zadovoljiti ali pa se vam vrne, vaš denar. Vzemite ga eno steklenico še danes. Ne jemljite nobenih nadomestil, temveč vedno zahtevajte pravi Nuga-Tone.

Sklenili smo jo torej poslati v Španijo in sicer v Bilbao. Ob enem smo pa javili angleškemu brodomu, da se Mata-Hari nahaja na parobrodu "Holandiffa", katerega naj ustavijo in izenejo Mata-Hari na Španijo, kjer bi jo naši detekti lahko stalno nadzirali.

Tola Mata-Hari se je izkrcala v pristanišču Vigo mesto v Bilbao, ter je nemudoma odpotovala v Madrid, kjer je izstopila v Palace Hotelu, koder so se sestajali mednarodni špijoni in ki so ga tudi radi tega tajni zavezniki agenti strogo nadzirali.

Kmalu je prišla Mata-Hari v Madrid, je stopila v zvezo z nemškim vojaškim atašejem, majorjem von Kallejem, ki ob času, ko pišem te vrstice, vodi urad za nemško propagando v inozemstvu.

Razen tega je enkrat imela sestanek z nemškim pomorskim atašejem, g. von Kronom, kar pa nismo mogli točno dokazati.

Ko so bili gospodje izveleli iz nje vse, kar je vedela o naši vojaški in pomorski organizaciji — in o teh stvarih je bila izborna poučena — so ji dali nalog, naj stoji v najintimnejše stike s francoskim pomorskim atašejem. Temu smo pa mi že zadevo javili in zato mi ni mogla priti blizu. Čez nekaj tednov je von Kalle spoznal, da mu v Madridu ne more nič koristiti, in zato je sklenil, da se jo odloži.

Nekega lepega dne se ji je zahvalil za vse, kar je storila za Nemčijo v Madridu (po njenih poročilih je bilo namreč več nevtraliziranih transportnih ladij torpediranih, med njimi nekaj španskih) in ji je javil vsebino brezlične brezjavke nemškega generalnega štaba, ki je je dal povelje, da se ima takoj vrniti v Pariz, kjer jo rabijo.

Pri tej priliki ji je von Kalle povedal, da ji bo po navadnem potu, to se pravi potom nevtralnega poslanstva, kar sem že prej omenil, poslan ček 15.000 peset, ki ji ga bo izplačal Comotior d'Escompte!

Mata-Hari se je na to povelje podala v Pariz in se je nastanila v Hotelu Plaza Athenne, na Avenue Montaigne.

Tukaj jo je 13. februarja 1917. zjutraj aretirala g. Priolet, komisar protišpijonažnega urada.

V trenutku, ko je policija vstopila v njeno sobo, je Mata-Hari ležala na svoji postelji čisto naga.

G. Priolet ji je javil, da jo je prišel iskat na zahtevo kapetana Ladoux.

— A. da, to je brezdvomno radi one zadeve v Belgiji? je vprašala.

— Tako je, je odgovoril g. Priolet, ki se je hotel izogniti vsakemu incidentu, in ki je sklenil, da ji ne bo povedal, da je aretirana.

Tedaj se je dvignila in začela delati svojo toaleto na tako brezstiden način, da so se na tistem vsi prisotni zgražali.

Vedli so jo takoj v drugi odsek vojnega ministrstva, in ko je vstopila v ta urad, ji je g. Priolet dal

v roke aretacijsko povelje, ki ga je bil nosil pri sebi in ki se je glasilo:

— Margerita Zelle, imenovana Mata-Hari, stanujoč v Hotelu Plaza Athenne, rojena 7. avgusta 1876 v Leuwerlenu, glavnem mestu nizozemskega sreza, hčerka Adama Zelle in gospe Antje van der Leulen, se ima aretirati, ker je obdolžena špijonaže in sodelovanja s sovražnikom, z namenom, da mu pomaga pri njegovem delovanju.

Mata-Hari je vzela aretacijsko povelje in ne da bi ga prečitala, je dejala oficirjem, ki so se tam nahajali:

— Pardon, toda komu izmed gospodov moram predati ta papir?

Tedaj je kapetan Ladoux stopil k njej in jo rezko vprašal:

— Povejte mi rajši, od kdaj ste kot "H.-21" v službi Nemčije?

Zadeta od tega nenadnega udara je Mata-Hari postala bleda kot zid. Vendar je še imela toliko moči, da je rekla:

— Toda gospod, jaz vas ne razumem!

Pomagali smo ji, da nas je boljše razumela in potem smo jo poslali v jetnišnico St. Lazare.

Sledili ji bomo tja, ker hočem razpršiti vse bajke, ki krožijo o tej zadevi po svetu.

UMOR CARJEVE DRUŽINE

"Pester Lloyd" objavlja poročilo bivšega ruskega generala Vsevolodova, ki popravlja trditve ruskega kneza Dimitrija Galicina - Muravljena, da carska rodbina ni bila umorjena, marveč, da živi in da se nahaja v strogem zaporu. General Vsevolodov je bil 1919. vojaški poveljnik 9. sovjetske armade in je bil kot član revolucionarnega vojnega sveta. Ta vojni svet je dobil takrat zanesljivo poročilo, da je bila carska rodbina s carjem, carico in carjevičmi vred umorjena v noči od 17. na 18. junija 1918. Umor je izvršil ljudski komisar Jurovski s stražo 10 vojakov. Pod pretvezo, da se mestu bližajo sovražniki, je Jurovski izvalil carsko rodbino v klet, kjer se je lastnooročno vrzel na carja. Vojaška posadka, ki mu je bila dodeljena, pa je pokončila ostale člane vladarske obitelji. Trupla mrtvecev so bila nato sežgana.

Samo glavi carja in carice so morali vojaki odrezati ter ju poslati kot uradno tajnost v Kremenj, kjer sta jih agnoscirala Ljening in Trocki. In ko se je to zgodilo, se obe glavi v prisotnosti Trockega sežgali.

Zagonetno zastrupljenje krvi.

Upokojni major Peter Bašić v Zagrebu je slučajno z lakom udaril ob preslikani zid ter se pri tem nekoliko odrgnil. Ker mu je roka močno otekla, je šel v bolnico, kjer je umrl za zastrupljenjem krvi.

Ta moderna doba ljubi rahlo milobo Camels

POSKUSITE Camels, pa boste vedeli, zakaj so pridobile zase moderni svet. MILOBA IN RAHLOST. Zelja po kaj v tej izbircni dobi je uresničena v Camels. Tak okus in taka izrazitost kot je ni bilo nikdar prej v nobeni cigareti. Rahla miloba, ki zamore biti posledica edinole prvovrstnega mešanja najbolj izbranega turškega in domačega tobaka.

Ta doba zahteva najboljše izmed vsega ter najde svojo idealno kajo v Camels. Nikjer drugod ne morete dobiti take lahкости, take vedno zanesljive dobrote kot tukaj.

"IMEJTE CAMEL!"

Zanimivosti o luni.

Leta 1609 je Galilei, slavni italijanski zvezdoslovec, montiral v Benetkah prvi zvezdarski daljnogled. Leece je dobil iz Holandske in jih je vstavil v leseno cev. Tako je bil sestavljen prvi aparat te vrste in prvič je človeško oko pogledalo skozi povečevalna stekla na nebeška telesa.

V svoje ogromno zadoščenje je Galilei opazil na luni, ki je nanjo nameril najprej svoj daljnogled, gorovja in doline. Višino gora je meril s pomočjo njih sene, ki jih mečejo na ravnine. Galilei je bil mnenja, da ni izključeno, da so na luni živa bitja. Ker je to svoje mnenje povedal tudi drugim ljudem, je imel kmalu neprilike s Sv. stolico.

Iz te davne preteklosti pa dovolite, da preskočimo v zelo bližnjo bodočnost.

Vzemimo leto 1935.

Podajmo se v francoske Alpe, v bližino mesta Annecyja, na gori Saleve. Po lepi vojni cesti pride mo v višino 1300 metrov do mogočnega zvezdarja, za katere zidavo je bila vstavljena velika vsota v državni proračun Francije za leto 1927.

Če nam je sreča mila in pridemo na vrh gore v zvezdarno v zelo jasni noči in nam dovolijo pogledati skozi veliki daljnogled, bomo lahko videli, kot nekdanj Galilei, iz bližine lung in njena gorovja. A še mnogo, mnogo več, griče, skale, kamenje.

Zamigljalo nam bo pred očmi radi ogromne povečave in zato nam bodo dejali, naj si rajši ne kvarimo oči in naj si ogledamo neke fotografije, ki so jih napravili z ogromnim daljnogledom. Na teh povečanih klisijah bomo z začudenjem opazili mesečna tla, kot bi jih gledali iz tretjega nadstropja kake hiše.

Če se nahajajo na luni ostanki izumrle civilizacije, stebri, podrti hiše, spomeniki itd., jih bomo natančno razločili.

Če danes leta 1927 pogledamo skozi največji daljnogled na luni, rbi na njej komaj opazili veliko

ladjo. To pa lahko vidimo edinole skozi največji dosedanj daljnogled opazovališča Mount Wilsona v Kaliforniji.

Teleskop zvezdarne na gori Saleve v Franciji pa bo imel leta 1935, daljnogled s premerom petih metrov in bo štirikrat bolj povečal luno nego daljnogled v Kaliforniji.

Galilei je leta 1609 opazoval in pitrovo satelite majhne lune, ki se vrte okoli ogromnega zemeljskega telesa, ki je od nas oddaljeno približno 775 milijonov kilometrov.

Na gori Saleve bomo leta 1935 lahko opazovali planete, ki obdajajo zvezdo Alfa v Kentavru, nam najbližje sonce — ki pa je vendar oddaljena od nas še 42 trilionov kilometrov. Ta zvezda, Sirij in druge nepremičnice ne bodo za nas več zgolj točke brez vsake razsežnosti kot so sedaj, temveč majhne krogle okrogle kot prava sonca.

Lahko si tudi mislite, da bomo slednjič potom tega velikana med daljnogledi izvedeli, da so "kanali" na Marsu plovni. Marsov zemljepis bomo takrat skoraj tako dobro poznali, kakor luninega za časa Galileja.

Planet Saturn pa nam bo moral razodeti tajnosti svojega čudnega obroča. Ta je 12.000 kilometrov širok in 2000 kilometrov debel. Danes ne vemo, ali je to roj zvezd, takozvanih asteroidov, ali pa je oblak.

Leta 1935 bomo vedeli, česar letos ne vemo.

Vsak dan seveda ne bo mogoče popolnoma izrabljati ogromnega daljnogleda. V teku treh let je približno eno samo noč zrak tako miren in čist, da se skozi njega vidi tako jasno, kot smo pravkar opisali. Zato se ne bo dal ta daljnogled do skrajnosti vporabiti.

Kakor znano, se zemeljska površina zelo pogosto trese, česar pa mi ne opazimo. Pač pa bomo to tresenje opazilo v takem daljnogledu. Zato bo montiran na hidro-pnevmatične podstave.

Migljanja zvezd pa ne bo mo-

goče nikoli popolnoma odpraviti, ker je odvisno od zračnih tokov in ker bo vedno obstojal zrak nad zvezdogledi.

Pomislite, da bo mogoče skozi ta daljnogled kinematografirati luno in zvezde. Morda bomo videli kamenje, ki se pod vplivom vročine in mraza krusi na luninih gorah in vali v doline, ali pa dim ognjenika Titeta in nastajanje čudne rose, ki so jo že nekateri opazovali na luni in ki ni morda nič drugega nego izhlapevanje.

Vse to pričakuje znanstveni svet od bodoče zvezdarne na gori Saleve, za katero bosta dva Francoza, gospa in gospod Dinan, žrtvovala večino svojega premoženja.

TRGOVINA Z ŽENSKIM MLEKOM

V Nemčiji se razvija nova panoga trgovine, za katero ni treba posebne koncesije, niti posebnega oblastvenega dovoljenja. Kakor v vseh večjih mestih, je tudi v Monakovem pomanjkanje zdravega mleka zelo občutno. Pri tem pa so najbolj prizadeti dojenčki. Tako peklicane oblasti, kakor tudi zdravstveni krogi so si dolgo belili glave, kako bi preskrbeli vsaj za dojenčke ne le potrebno količino, marveč predvsem dobro in zdravo mleko. Veda dokazuje, da je najbolj primerna hrana za otroka žensko mleko. Dejstvo, da so imeli bogataši že v starih časih posebne dojilje, je napotila moderne strokovnjake na to, da so začeli razmišljati, kako bi tudi revežem presrbeli primeren nadomestek za materina prsa. Najprej so poskušali z oglasi. Res se je kmalu oglasilo več siromašnih žensk, ki so bile pripravljene odstopiti svoje mleko za primerno odškodnino.

Iz prvih začetkov se je polago-

ma razvila cela trgovina in danes imajo v Magdeburgu v Nemčiji posebno postajo, kjer zbirajo, kakor pri nas po mestih mlekarne, žensko mleko. Cena je seveda precej višja. Liter dobrega ženskega mleka plačujejo po pet zlatih mark.

Listi prinašajo oglase, v katerih se pozivajo ženske, naj odstopijo svoje mleko zavodu, ki preskrbuje celo vrsto dečjih zavodov in tudi privatnikov s to dragoceno hrano za dojenčke. Polagoma se je razvila cela "industrija". Nekatere ženske se preživljajo samo s prodajo svojega mleka. Strokovnjaki zatrjujejo, da dajejo nekateri ženske dnevno po 1 liter mleka. Kljub temu pa je povpraševanje po ženskem mleku tako veliko, da dnevne dobave daleko ne zadostujejo.

Monakovski listi so prinesli tudi oglase, v katerih apelirajo na premožnejše dame, naj svoje odvisno mleko brezplačno odstopijo za nego najdenčkov in dojenčkov siromašnih staršev. Za nagrado pa dobe posebne diplome.

Koliko se jih je doslej že javilo, o tem listi ne poročajo.

IŠČEM svojega očeta FRANK KEBE, podomače Čope iz Jezera pri Cirknici. Oglasi naj se svojemu sinu: John Kebe, P. O. Wardner, B. C., Canada. (2x 6.7.)

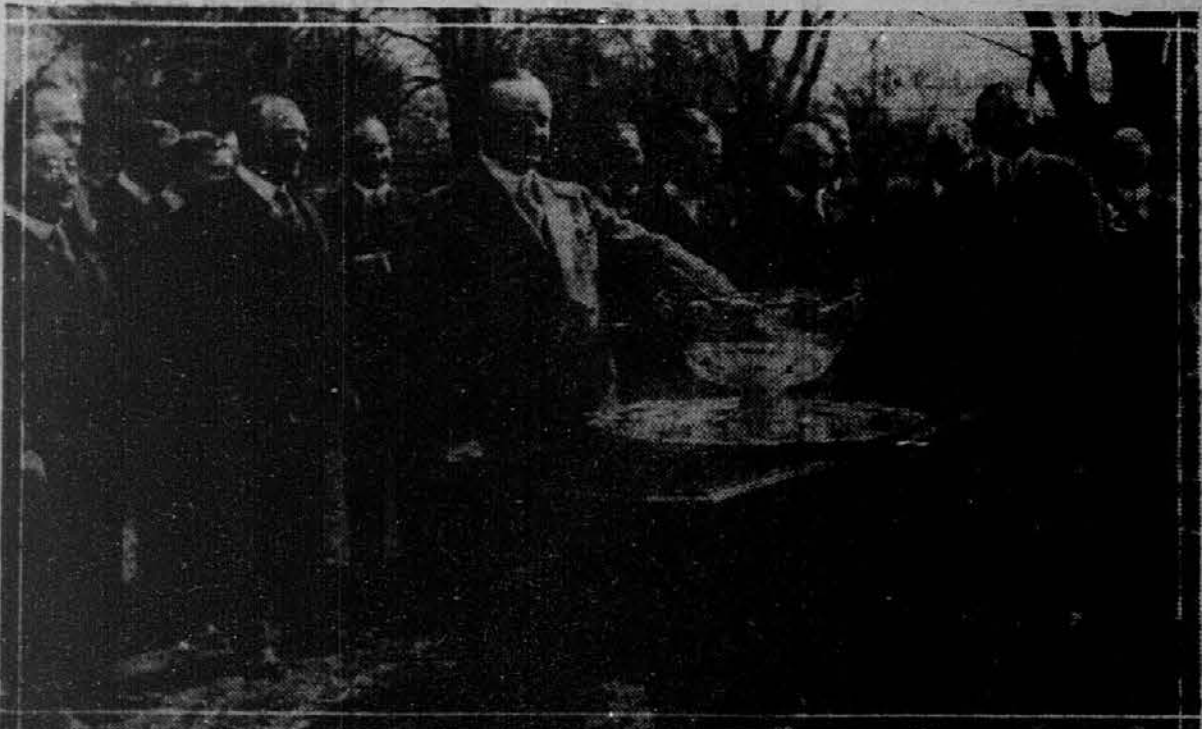
PRODA SE

50 let obstoječa trgovska hiša, 12 sob in lokal, mlin na tri pare kamnov na vodni in električni pogon, vinska klet za najmanj 1500 hl prostornine ter zraven spadajoča gospodarska poslopja, travniki in gozdi. Voda in lastna električna napeljava v hiši. Cirkular žaga in mlatilnica na vodni pogon. Posestvo leži tik železniške proge in je od postaje oddaljeno samo dve minuti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na: Uprava Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (2x 5.6)

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITO

Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINŠEK
331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA.

Dr. HENRI WILSON, PARIS & C.

V kratkem se bo začela mednarodna tekma za prvenstvo v igranju tenisa. Zastopani bodo športniki petindvajsetih dežel. Zmagalec bo dobil velik zlat bokal. Žreb je odločil v kakem redu bodo nastopali igralci. V imenu ameriških igralcev je potegnil žreb predsednik Coolidge, igralce tujih dežel so pa zastopali člani tujezemskih poslaništev.

MATISKRB

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

19

(Nadaljevanje.)

Sestri, ki sta že dolgo zrla s poželjivimi očmi skozi okno, sta pričeli kričati od veselja, gospa Elsbet se je tiho smehljala predse, nakar se je obrnila proti Pavlu, ki je sedel v kotu kot da ga cela stvar preveč ne briga.

— Ali hočeš tudi ti iti? — ga je vprašala.

— Pavel lahko kučira, — je vzkliknil Majhofer malomarno.

Zahvalil se je ter menil, da je njegova suknja preveč obnošana in da bo nadzoroval dinarje, ki bodo prišli ob solnčnem zahodu. Košnja naj bi se pričela naslednjega jutra.

Sestri sta se spogledali ter se muzali. Ko je odšel proti durim, sta se mu približali, se obesili nanj in Kata je šepetala:

— Ti, medve veva nekaj.

— Kaj pa?

— Nekaj lepega! — je menila Greta skrivnostno.

— Le na dan ž njim.

— Elsbet Douglas je zopet doma.

Obe sta nato bušknili v glasen smeh ter odhiteli.

Pavel je izprva občutil veliko jezo, da sta si drznili norčevati iz njega, nato pa je vzdihnil ter se nasmehnil. Čudno se mu je zdelo, da je pričelo njegovo srce naenkrat tako burno utripati.

Pol ure pozneje so se odpeljali.

— Pridi kmalu za nami, — mu je vzkliknila mati z voza, in Kata mu je zašepetala:

— Mislim, da bodo tudi oni tam.

Sedaj je ostal sam na zapuščenem dvorišču. Dekle so odšle na planjavo, da pomolzejo in nobene žive duše ni bilo nikjer.

Race v svoji mlaki so utaknile glave pod peroti in pes na verigi je leno blatal po muhah.

Pavel je sedel na vrtno seč ter zrl proti gozdu, na kojega robu je opazil odsvit belih oblek, dočim se je zasvetilak sempatam kak blisk, odsev solnčnih žarkov v pregi čakajočih vozov.

Prišel je večer. Se vedno ni bil gotov, če naj sledi svojem.

Spomnil se je tisočev razlogov, vsled katerih bi moral ostati doma in ko mu je postalo popolnoma jasno, da spada domov in nikamor drugam, je oblekel nedeljsko suknjo ter odšel na veselico.

Pričelo se je temniti, ko je korakal preko duhteče planine. Srce mu je stiskalo globok in nepojasnjen strah. — Ni si drznil iskati razlog za to, a ko je šel mimo brinjevega grma, pod katerim je živjal nekoč Elsbet svoje najlepše pesmi, mu je prešinila sree bolesta, kot da ga je zadel sunek.

Ustavil se je ter razmišljal, če naj se rajše vrne. — Moja suknja je preslaba, — si je rekel, ne smem dovoliti, da bi me videli v poštenih družbi. Sleklo je je ter jo ogledoval od vseh strani. Šivi po hrbtu so se kazali kot sive niti in na komoleu se je suknja svetila.

— Pri najboljši volji ne gre, — si je rekel, sedel pod grm ter sanjal o tem, kako elegantno bi izgledal, če bi končno prišel do nove suknje.

— To bo pa še dolgo trajalo, — je nadaljeval. — Najprvo morata Maks in Gottfried trdno sedeti na svojih mestih in Greta in Kata morata imeti svoje pesne obleke, katere si želita. Tudi naslovačje matere je treba prenoviti...

Čim dalj je razmišljal, tem več se je spomnil, katere so imele prednost.

Nato pa se je videl oblečenega v novo črno obleko, s čevlji iz laka, z moderno kravato, kakvo vstopa z brezbrizno odličnimi kretanjami v plesno dvorano, dočim se mu smehljala Elsbet nasproti.

Naenkrat pa se je vzbudil iz svojih sanj.

— Fui, postal sem pravcati gizdal, — se je zmerjal, — kaj čem z moderno kravato in lakastimi čevlji, a sedaj grem vendar na veselico. Sedaj je skoro postalo temno, — je previdno dostavil.

Glase neje je čul trobente in smeh je donel na njegova ušesa skozi smrekov gozd.

Okrogla trata je bila izpremenjena v pozornico, kjer se je vrtila veselica. Na sredi se je dvigal oder za muzikante, na desno od tega je stala koliba oštrija iz vasi, ki je prodajal kislno pivo in sladke kolače in na levi strani je bilo določeno plešišče, na katero je človek lahko stopil proti vstopnim desetih fenigov.

V velikem krogu naokrog so bile postavljene mize in klopi, kjer so zavivale družine večerjo, katero so prinesle s seboj in povsod naokrog se je drenjala ljudska množica, ki je hrepnela po ljubezni ali pretepu.

Konec je bil že končan in ples se je pričel. Vrteli so se naokrog parčki po trdnem poteptanem mahu.

Odsvit zahajajočega sonca je ležal na loki, dočim je bil naokrog ležeči gozdni teren že zavil v temo. Tam so taborili hlapeci in dekle iz sosednjih vasi in celo kočijaži so zapustili svoje vozove in vsak grm je izgledal kot da je živ in iz nočne teme je prihajalo za ljubljeno smejanje.

Plašen kot zločinec se je plazil Pavel krog veseličnega prostora. Strah pred tujimi ljudmi mu je bil že od nekdaj lasten, a še nikdar mu ni sree tako močno utripalo kot v tem trenutku.

— Ali je Elsbet tu?

Nikjer v gruči ni bilo nobenega sledu o prebivalcih bele hiše in tudi njegovi so kot brez sledu izginili. Eunkrat se mu je zdelo, da čuje smeh dvojčice, a v naslednjem trenutku je šum prevpil te glase.

Dvakrat je že šel naokrog, a naenkrat, — sree mu je hotelo za stati od strahu in blaženosti — je zagledal pred seboj očeta in mater, ki sta sedela z družino Douglas povsem miroljubno pri neki mizi.

Oče je upiral oba komolca na mizo ter prigovarjal, vas rdeč od navdušenosti, gospodu Douglasu. Širokopleči orjak ga je molče poslušal prikamlati včasih ter se smehljati predse.

Suha, bolehnata postava z udrtimi lici in modrimi obroči krog oči, ki je naslanjala glavo na neko drevo ter držala v svoji roki suhe, bele prste matrine roke, je bila njegova botrica, ki se mu je vedno zdela kot sel iz drugega sveta. Poleg nje pa je sedela dama v priprosti sivi obleki, s priprosto nazaj počesanimi lasmi...

— Elsbet, Elsbet, — je jubiral neki glas v njem, a naenkrat je padel med oba kot zastor ter legel kot slana na njegovo dušo.

Njej nasproti je sedel neki možki s koketno plavo bradico in s še bolj koketnimi sinjimi očmi, ki se je zaupno sklanjal k njej, dočim je smehljaj obkrožal njena usta.

— Tega bo vzela, — si je rekel z določnostjo, ki je bila več kot ljubosumna slutnja. Z ostroostjo ljubezni je spoznal, da sta se ti dve naravi izpopolnjevali ter morali iskati druga drugo. — In mogoče, mogoče, sta se našli, dočim je trokil on vse dneve z ničevim sanjanjem.

ZGODOVINSKE RAZVALINE

Slika nam kaže pogled na staro cerkev sv. Jožefa v Panami. Pod cerkvijo so zasledili v skrivnem hodniku velike zaklade zlata, srebra in dragih kamnov. Ki so jih skrili prebivalci v strahu pred morskimi razbojniki.

Kot okamenel je obstal ter motril moža, ki mu je naenkrat pokazal, kaj je izgubil, — seveda ne da bi kedaj imel.

Kako pa bi se sploh mogel kedaj meriti z njim? Tako, na las tako, je bil ustvarjen možki ideal, o katerem je vedno sanjal.

Predrzen, energičen, zavesten zmag, prav tako kot mladi mož, ki je zrl z lahkomisljenim smehljajem proti Elsbet. — Tudi je rosil lakaste čevlje in moderno kravato in njegova obleka je bila najfinjšega črnega blaga.

Več kot eno uro je stal Pavel tam, ne da bi si drznil premakniti se z mesta, požirajoč Elsbet in njen izvazi s svojimi očmi.

Prišla je noč, a to je komaj zapazil.

Prižgali so dolge vrste lampijonov, ki so metali negotovo svetlobo na pestro ljudsko množico.

— Kako lepo sem tukaj na varnem, — si je mislil Pavel ter se veselil teme, v katero se je bil skril. Ni zapazil, da sta se približala njegovemu prostoru dva možka ter delala nekaj na tleh. — Naenkrat pa je vzplamtel, komaj tri korake od njega, rdeč bengaličen ogenj, ki je razlil ostro luč po celi okolici.

Hitro se hotel umakniti v senco nekega drevesa, a bilo je že prepozno.

— Ali ne stoji tam Pavel? — je vzkliknila mati.

— Kje? — je vprašala Elsbet ter se radostno obrnila.

— Hej, dečko, kaj stikaš po temi naokrog? — je rekel oče.

Tedaj je moral stopiti naprej in rdeč od sramu, s čepico v roki, je stal pred Elsbet, ki si je podpirala glavo z roko ter smehljaje zrla proti njemu.

— Da, tako kot vedno. Pravi zalezovalec, — je rekel oče, ki ga je pri tem udaril po rami. Tuji mladi gospod pa si je potegnil las s čela ter se smehljaj, napol dobrodušno in napol ironično.

Tedaj pa je vstal stari Douglas, stopil k njemu ter ga prijel za obe roki.

(Dalje prihodnjič.)

Preko Sibirije proti domovini.

Piše J. G.

V začetku marca l. 1920. smo zapustili Bajkal z njegovo divje lepoto. Potovali smo mimo Vrh-njega Udinska, Petrovskega zavoda, Nerčinska (veliki rudokopi) k carstvu atamana Semjonova v Čito. Vseh teh krajev je bila redna sovjetska vojska, s katero smo imeli domala prijateljske stike, tako da smo pomagali drug drugemu.

Dali smo celo prednost vlakom s sovjetsko vojsko, kar pa seveda ni bilo všeč Semjonovu in Japoncem, njegovim pokroviteljem. Ostanki belih kolčakovcev, ki so prispeli v Čito (nekateri celo počli od Samare, t. j. približno 4000 km), nas gotovo niso priporočili Semjonovu in že se je raznesel glas, da se bo morali z bojem prebiti skozi njegovo ozemlje. Nihče od nas si ni želel po tolikem trpljenju bojev s Semjonovim ali z Japonci: vsem se je hotelo miru. Saj je bilo brez tega dovolj skrbni: imeli smo še dolgo pot pred sabo, nismo vedeli, kako bo z ladjo in kakšna bo vožnja po morju. Skrbelo nas je tudi, kako bo v svobodni domovini, v novih, nam neznanih razmerah. Vojna mislija, ki je prispela iz Jugoslavije v Vladivostok in ki smo zvedeli o nji že v Irkutsku, je pričala, da nas domovina ni pozabila.

Ta vojna mislija je imela nalogo zbrati vse naše državljane, ki so ostali v Rusiji in jih privedi v domovino. Tudi češkoslovaška vojska mislija je prispela šele nekaj dni pred našo v Vladivostok in je odinila takoj naproti svojim legionarjem.

Na postaji Gyršelun je bilo, ko smo pustili zadaj redno sovjetsko vojsko. Že na sosednji postaji Husenga so stali trije krasno opremljeni japonski odnosno semjonovski oklopni vlaki. Poleg ruske vojske niškega uradnika se je šopiril na postaji tudi japonski oficir kot postajni poveljnik. Fronta med bojševiki in Japonci pa se ni nikjer videla. Bojševiki si najbrže niso upali napasti Semjonova, dokler so ga ščitili Japonci in pa naravna trdnjava Jablanovski hrbet.

za katerim se razprostira na vzhodni strani mesto Čita.

Čez omenjeni Jabanovski hrbet pelje železnica navkreber po ogromnih serpentinah. Vlak mora imeti spredaj dva stroja, en stroj pa zadaj, da se zaradi svoje teže ne pretga in ne zdrči v dolino. Srečno smo prispeli na vrh, kjer smo opazili na kratkem predoru pomenljiv kazipot: Proti zahodu je kazal k Atlantskemu oceanu, proti vzhodu je kazal k Tihemu oceanu. Ta na videz skromna napisa sta napravila globok vtis na nas daljne romarje, ki smo hoteli še vedno preč domovine, vendar pa z vedno večjo zavestjo, da homo stopili na njena sveta tla. Navzdol k postaji Jablanskava smo se spustili s tako brzino, da so jele nekatere osi naših vozov goreti s plamenom. Kakor na zmajni, ki bruhla ogenj, smo zdrčali nizdol mimo postaj z licnimi in čistimi postajnim poslopji.

Pozno v noč smo se pripeljali v Čito, Semjonovo prestolico, ki je zarla vsa v električni luči. Sprejeli so nas dokaj neprijazno, ker so nas — upravičeno ali neupravičeno — dolžili, da brez nas bojševiki ne bi ustrelili Kolčaka, da smo pustili naprej vlake s sovjetsko vojsko, da nismo pomagali kolčakovcem pri umiku in polobno. Ker pa smo bili člani vojske, ki je bila tudi zaveznica Japoncev, nas Semjonov ni upal nadlegovati in nas je mirno pustil čez svoje ozemlje.

Čita šteje okrog 50.000 prebivalcev. Leži ob izlivu rek Čite in Ingvele v Šikhi (levi pritok Amure). Mesto ima dve gimnaziji, trgovsko učilišče in je bilo tacas izredno živahno, saj so se zbirali ondasi nezadovoljneži z bojševiškim režimom, razen Rusov tudi Japonci in zavezniški. Trgovci v Čiti so večinoma Kitajci, ki jih sploh čisto zasledijo v sibirskih mestih kakor pri nas žike. V mestu je krožil v prometu razen carskega rublja tudi še kolčakovski in Kerenski.

jev, vendar je bila draginja uprav neznosna. Med Semjonovci smo opazili veliko potrnost, ker so videli, da se je krog okoli njih državi ce vedno bolj zoževal. Dan in noč so se morali braniti pred vpadi manjših in večjih tolpe, ki so imele najrazličnejše cilje in programe, vendar pa je vodil vse skupaj en sam namen: kar najbolj izkoristiti prehodno dobo in si nabaviti žepce.

V postaji Karimskaja se razcepi sibirski proga na severno in južno erito. Severna teče mimo Sretensku, Blagovščensku, Habarovsku ob Amuri, južna pa preko Mandžurije in se pri Nkoloku Usurijskem združi zopet s severno progo v dvotirno železnico do Vladivostoka. Iz Harbina — središča Mandžurije — se odcepi proga proti jugu v Mukden in Port Artur, odloč pa dalje v Peking. Južna proga preko Mandžurije je znatno krajša od severne, zato smo si izbrali za pot do Vladivostoka, južno linijo. Bili smo še vedno več kot 2000 km od Vladivostoka. Ker je bilo krasno pomadansko vreme, se nas je večina preselila na strehe železniških vozov in smo oltok promatrali okolic.

Svet je postal vedno bolj gol in peščen, griči so prehajali v ravnine, kjer je pihala burja, prenašajoča iz kraja v kraj pešene varlove. Prebivalci so večinoma Burjati, vendar pa so njih selišča redka in siromašna. Bolj in bolj je izginjalo zelenje in pokrajina je kazala, da smo bili v bližini srednjeazijskih pušav. Strašno utegne biti življenje ruskega železniškega osovja na teh samotnih postajah.

sredi peska in burje, v večni nevarnosti pred divjimi plemeni in razbojniškimi topami. Ni čuda, da je Rusija zgradila v krajih blizu kitajske meje cela mesta vojašnic, kjer biva več polkov pehote in konjenice s strojnimi puškami in topovi. Za časa našega prehoda pa so vse te vojašnice zasedli japonski vojaki...

Pri mestu Mandžurija smo prestopili rusko-kitajsko mejo ter se vozili preko 1000 km do postaje Pogranienaja po neruskih tleh. Železnica sama je popolnoma v ruskih rokah, napisi so povsod ruski in na postajah uraduje rusko uradništvo. Čutili smo, da smo bili v novem svetu, vendar pa ni nihče mogel povedati, kdo je bil tačas gospodar. Na postajah so bile japonske, kitajske, češkoslovaške in naše straže poleg ruskega uradnika, ki je imel menda še največji moč. V vseh mestih, ob katerih pelje železnica, je večina prebivalstva ruske narodnosti. Mesto Mandžurija, ki leži na severu tik istoimenske postaje, šteje kakih 50.000 prebivalcev, ki so večinoma Rusi, med tem ko je trgovina v rokah Kitajcev, Japoncev in Židov.

V mestu se je prosto prodajalo vino, pivo, žganje, likerji, kar se je zdelo nekoliko nenavadno, zakaj v Rusiji je veljala alkoholna prepoved, ki smo se ji tudi mi že do dobra prilagodili. Kakor znano, so bojševiki šele nedavno zopet dovolili točenje alkoholnih pijač, ne brčias v duhu Karla Marxa, pač pa v interesu sovjetske blaginje.

Nadalje so bojševiki ukinili in zabranili vse javne hiše, vendar pa v Mandžuriji ta prepoved ni držala in smo opazili v tem mestu celo ulice takih hiš z japonskimi in kitajskimi punčarami.

(Konec prihodnjič.)

Iščem svojega prijatelja FRANK DOŽINA, poromače Rojček, iz vasi Prelesje, pošta St. Rupert, Slovenija, Jugoslavija. Svoječasno je živel tu in se preselil nekem v Heilwood, Pa. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi sporoči, ker poročati mu imam nekaj zelo važnega iz starega kraja. — Anton Sadar, Box 135, Conemaugh, Pa. (2x 5/6)

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Travnikla znamka reg. v pat. št. 52. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za travniško znamko

SIDEŃ.

Aretanje parnikov - Shipping News

9. aprila: Leviathan, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
12. aprila: Martha Washington, Trst.
13. aprila: Mauretania, Cherbourg.
14. aprila: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
15. aprila: Olympic, Cherbourg.
16. aprila: Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
19. aprila: Reliance, Cherbourg, Hamburg.
20. aprila: Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
21. aprila: New York, Cherbourg, Hamburg.
22. aprila: Columbus, Cherbourg, Bremen.
23. aprila: Paris, Havre; Majestic, Cherbourg, York, Bremen.
27. aprila: Berengaria, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
28. aprila: Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
30. aprila: Leviathan, Cherbourg; France, Havre; Bremen, Cherbourg, Bremen.
4. maja: Mauretania, Cherbourg; President Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
5. maja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
6. maja: Berlin, Cherbourg, Bremen.
7. maja: Olympic, Cherbourg.

10. maja: Pres. Wilson, Trst. SKUPNI IZLET
11. maja: Aquitania, Cherbourg.
12. maja: Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
14. maja: Paris, Havre. SKUPNI IZLET
17. maja: Berengaria, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen.
18. maja: George Washington, Cherbourg, Bremen.
19. maja: Westphalia, Hamburg.
21. maja: Leviathan, Cherbourg; France, Havre; Derfflinger, Bremen.
24. maja: Martha Washington, Trst; Reliance, Cherbourg, Hamburg.
25. maja: Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.
26. maja: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
28. maja: Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen, Cherbourg.
31. maja: Aquitania, Cherbourg; Thuringia, Hamburg.
4. junija: Paris, Havre.
23. junija: Pres. Wilson, Trst. SKUPNI IZLET
2. julija: Jie de France, Havre. — SKUPNI IZLET
5. avgusta: President Wilson, Trst. — SKUPNI IZLET

V JUGOSLAVIJO

Nizke cene za tja in nazaj v tretjem razredu

Do Zagreba in nazaj: \$198. do \$310.

V Beograd in nazaj: \$198.50 do \$210.50

Veliki parniki za vas, — vključno Majestic "največji parnik na svetu", Olympic, Momic, Beigenland, Lapland, Pennland, Arabic itd.

Vi lahko obiščete domovino ter se vrnete v Združene države z ameriškim vladnim dovoljenjem. Vračanje pooblaščenega agente ali

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE COMPANY

1 Broadway, New York

KJE JE FRANK TAVŽELJ, ki je bil svoječasn v Sheffield, Big Run, Pa. Njegovi nepreskrbljeni otroci v domovini prosijo njegovo pomoč. — Njegov sin Franjo Tavželj, Otok št. 16 pri Raketu, pošta Stari trg, Jugoslavija. (2x 6/7)

POZOR ROJAKI! VODNIKOVA DRUŽBA nam je poslala še 25 zbirsk svojih knjig, ki jih lahko naročite rojaki po \$1.50 zbirka. To so štiri knjige — dva romana in dve knjigi poučne vsebine.

"Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York City.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Prav vsakdo - kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI v "Glas Naroda".

ALI imate že Slovensko-Amerikanski koledar? — Naročite en iztis še danes!

SEST DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: PARIS 23. aprila; 14. maja FRANCE 30. aprila; 21. maja

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kaluzi z vsemi modernimi udobnostmi — Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Znajdite si prostor za prvo vožnjo nova velika

"ILE DE FRANCE" 2. julija; 1. avgusta. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali FRENCH LINE 19 State Street — New York

KNJIGO KAKO SE POSTANE AMERIŠKI DRŽAVLJAN

imamo zopet v zalogi Stane 25¢. Onim, ki so jo medtem naročili, smo jo že odposlali.

Uprava Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York City.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Valed naše dolgoletne iskustve vam mi samoremo dati najboljše pojasnila in priporočamo, vedno le prvotne bizzoparidke.

Tudi nedržavljanji samrejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselnskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak poslees osebno, bodi v najbližnji naselini ali urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svoje lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem "larile in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvsamete kakl korač, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 CORTLANDT ST. NEW YORK

ADVERTISE in GLAS NARODA